

A Szentháromság szoborcsoport története

Az alkotás már az első esztergomi képeslapokon is szerepelt, hiszen a Széchenyi téren látható Szentháromság szobor régóta elismert ékessége Esztergomnak. Az idén 109 éves alkotás felállítása előtt már volt ezen a helyen egy hasonló mű, melyet a város az 1710. évi pestisjárvány elkerüléséért állíttatott. Az eredeti szobor a mostanitol kisebb volt, és mivel az idő vasfoga „megragta”, az erősen megrongálódott alkotást lecserélték. A régebbi szoborcsoport egyes, még épen maradt részei a város különböző pontjaira kerültek. Így ma is megcsodálhatjuk a Szent Anna templomnál a levéldíszes oszlopot, vagy a Szent Rozália szobrot a belvárosi templom oldalánál. A jelenleg is látható Szentháromság szoborral kapcsolatban a korabeli dokumentumok tanúsága szerint már 1891-ben gondolkodtak a városatyák. Az akkor közgyűlés arról határozott, hogy álljon fel egy bizottság, mely a mű elkészültét és felavatását intézi.

Ebbe a feladatba természetesen beletartozott a szoborcsoport költségeinek előteremtése is. Kiss György szobrász leadta a városnak a terveket, melynek építészeti munkáját egy bizonyos Dvorzsák Ede tervezte Czigler Győző instrukciói alapján. (E két utóbbi, a neobarokkért különösen rajongó úr többek között arról lett később híres, hogy ők tervezték a budapesti Széchenyi Gyógyfürdőt.) A korabeli esztergomi írásokban az is olvasható, hogy az említett, eredeti szobor együttes elbontása valamivel több, mint 15 ezer forintba került. Az új műhöz szükséges összeg eredetéről pedig szintén egy ebben az időben keltezett városi jegyzőkönyv mesél, melyből kiderül, hogy a Főkáptalan a készítendő Szentháromság szoborra négyezer koronát adományozott. Kollár Károly akkori polgármester ezt a szívességet később természetesen azzal hálálta meg, hogy a magasrangú személynek meghívót küldött a következő szöveggel: „Méltóságos és Főtisztelendő Székes Főkáptalan! Az újonnan épült Szentháromság szobor a 900 éves jubiláris ünnepség alkalmából folyó hó 14-én, délután 5 órakor fog az Apostoli Király fenséges képviselőjének, Frigyes Főherceg úrnak jelenlétében ünnepélyesen megáldatni. Szívünk hálás érzetéből fakadó kötelességünknek tartjuk ezen ünnepi ténykedésre a Méltóságos és Főtisztelendő Székes Főkáptalan urat mély tisztelettel meghívni, kérvén, hogy magas határozatát, ez ügyben folyó hó 10-éig velünk közölni méltóztassék.”

Az átadási, avatási ceremónia, a megyei levéltárban őrzött meghívó szerint, nem volt egyszerű, az ünnepségre készülve ugyanis Esztergom 1900. augusztus 15-én már reggel „lobogódíszot ölt”. Maga a ceremónia délután kettőkor indult, ekkor megszólalt a főszékesegyház Nagy-boldogasszony harangja és az esztergomi vár fokáról mozsárágyú lövések dördülése adott nyomatékot az emelkedett hangulatnak. Az átadási ünnep részeként 3 órakor Császka György kalocsai érsek tartott szent misét a Bazilikában. A folytatásban – 4 órakor – a Párkány-Nánai állomásra megérkezett Frigyes főherceg, akit Andrássy János királyi tanácsos alispán üdvözölt. A régi dokumentumok szerzői szerint a főherceg a Kolos-hídon átmenve ért Esztergomba, egészen pontosan a Prímás Palotánál lévő térre, ahol a magasrangú személy megtekintette a kirendelt katonai díszszázadot, majd a palotába lévő lakosztályába vonult. A Szentháromság szoborcsoport megáldási szertartását Rimely Károly, a besztercebányai püspök vezette. Frigyes főhercegen kívül számos országos és helyi hatalmasság, a meghívott hatóságok, testületek, egyesületek vezetői vettek részt az ünnepen, amikor is a főtér megtelt a város polgáraival. Az ünnepre Esztergom különböző egyházi közösségei körmenetszerű, zászlós felvonulással érkeztek meg.

A Szentháromság szoboregyüttes leírása

A mai főteret fő ékként díszítő fehér mészkőből készült Szentháromság szobor négy szintből áll. A kör alakú alapzatra négy lépcsőfok vezet fel, ahol a magyar történelem három karizmatikus alakja, Szent István, Szent László és Szent Erzsébet alakja látható. Ez utóbbihoz – neve napján – évente elzarándokolnak a róla elnevezett intézmény óvodásai és kisiskolásai, hogy virágokat, koszorúkat és

gyertyákat helyezzenek el előtte. A szentek szobrai az említett kör alapra helyezett háromszög talapzaton lévő posztamenseken állnak. A három alak, illetve az azok között húzódó vastag lánckorlát által körbevett központi részen találjuk a következő szintet. Itt bronz domborművek csillognak, melyeken Vajk koronázását, Pázmány Péter esztergomi érsek prédikációját és a magyar szentek Oltáriszentség előtti hódolatát ábrázolják. A következő szinten, három oszloptól ölelve, baldachinban áll a Magyarok Nagyasszonya alakja, kezében a gyermek Jézust tartja. Máriára két szent, Rókus és Sebestyén vigyáz két oldalt. A tér észak vége felé néz a negyedik szint három szoboralakja, a Szentháromság: az Atya, a jobbján ülő Fiú és kettejük fölött a galamb jelképpel ábrázolt Szentlélek.

Kiss György további esztergomi megrendelései

A Szentháromság szobrot Kiss György szobrászművész készítette, aki később Pécs városának alkotott hasonló művet. Az alkotó Szentháromság szobra minden bizonnyal elnyerte az esztergomi építetők tetszését, hiszen több munkájával is kapcsolódik Esztergomhoz, később, 1912-ben ugyanis megbízták őt a Bazilikában felállítandó „Kassai vértanúk” szoborcsoport elkészítésével. Ugyancsak eme alkotó nevéhez fűződik a Főszékesegyház nyugati homlokzatára tervezett szobrok is, illetve a Bazilikában található oldaloltárokon is ott hagyta keze nyomát. Szintén Kiss György készítette a hatalmas templom főbejárata előtti alkotást, a Patrona Hungariae-t. Ez utóbbi művet Vaszary Kolos bíboros hercegprímás, esztergomi érsek megrendelésére készítette el.

Pörtl Zoltán